

CONCENSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: **UNIONE PUBBLICITA' ITALIANA S. A., MILANO.**

Kriza egiptске vlade

Amsterdam, 5. jun. d. Anglo-egipćanski radijski saopćenja, da je egipćski ministarši predložili odstupiti. Poverljena pa mu je zopet saopćena nova vlada.

Uradni razglasi

Prijava podatkov o motornih vozilih, pregled in prepoved odsvojitve pnevmatik za motorna vozila

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino, smatrajoč za nujno potrebno, da se ugotovijo popisani podatki za motorna vozila, registrirana v Ljubljanski pokrajini, in da se odredijo ustrezni ukrepi, ki bi zagotovili popisni podatki za motorna vozila, kakor zahtevajo državne potrebe,

odreja:

Člen 1.

Lastniki avtomobilov, priklopnih motornih vozil in motociklov, ki so na ozemlju Ljubljanske pokrajine in imajo prometno dovolilo, izdano v smislu navedenega notranjega ministra bivše kraljevine Jugoslavije z dne 12. decembra 1929, II. št. 39.003, morajo predložiti Visokemu Komisarjatu Ljubljanske pokrajine (oddelku II.), če imajo posebno prometno dovolilo, do vstega 15. junija 1941-XIX, če takega dovolila nimajo, pa do 30. junija 1941-XIX prijavo v dvojniki, obsegajočo podatke, kakor jih zahtevajo obrazci, ki se dobe pri tem izdelku.

Ce ni lastnika, mora napraviti prijavo tisti, ki ima vozilo iz katerega koli naslova v rabi ali hrambi.

Člen 2.

Lastniki prometnih dovolil za motorna vozila katere koli vrste, izdanih po zgoraj omenjeni ministarski naredbi z dne 12. decembra 1929, II. št. 39.003, in veljavnih dne 31. januarja 1941-XIX, ki bi jih iz katerega koli vzroka (odsvojitve, pristne oddaje, uničenja itd.) več ne imeli, morajo predložiti oblastvi iz prednjega člena prijavo v dvojniki do vstega 30. junija 1941-XIX, s podatki po zahtevah obrazca, ki se dobi pri istem uradu.

Člen 3.

Od dne uveljavitve te navedbe je prepovedana odsvojitve pnevmatik, ki so del opreme ali rezerv avtomobilov in motornih koles brez priklole ali z njo, ne glede na njih lastnika, kakor tudi novih in rabljenih pnevmatik (plašev in zračnic) za omenjena vozila, ki so na ta dan pri trgovcih.

Prepoved ne velja za pnevmatike kot opremo ali rezerv avtomobilov in motornih koles brez priklole ali z njo, ki so last

osebja, pripadajočega diplomatskemu zboru, kakor tudi ne za motorna vozila zgoraj navedenih vrst, registrirana v tujih državah in ki jim je dovoljen začasni promet v Ljubljanski pokrajini.

Člen 4.

Trgovci, ki imajo pnevmatike, morajo predložiti do vstega 15. junija 1941-XIX, Visokemu Komisarjatu (oddelku II.) prijavo, obsegajočo popis oznak za te pnevmatike (znamka, tip motornega vozila, za kakršno so uporabne in registrirane številke). Za rabljene pnevmatike je treba poleg tega navesti stanje, kako so ohranjene (zelo dobro, dobro, slabo, prenovljeno).

Člen 5.

Na obrazloženo prošnjo lastnikov motornih vozil, ki jim je dovoljen promet, odredi Visoki Komisarjat (oddelku II.) od primera do primera pristno oddajo pnevmatik po vloženih prijavah, pri čemer določi tudi ceno in pogoje za njih izročitev proslu.

Člen 6.

Kdor bi ne vložil prijave v določenem roku, dasi je zavezan to storiti, ali bi jo predložil z neresničnimi ali nepopolnimi podatki, se kaznuje, če dejanje ni huje kaznivo, denarno od 1000 do 10.000 dinarjev, v hujših primerih pa z zaporom od 15 dni do 6 mesecev.

Enako se kaznuje vsakdo, ki bi predal ali nabavil pnevmatike drugače nego je določeno po prednjem členu. Poleg tega se pnevmatike zaplenijo.

Ce so kazniva dejanja iz prednjih odstavkov tega člena združena s prikrivanjem pnevmatik, se kaznujejo denarno z 10.000 do 15.000 dinarji in z zaporom od 3 do 6 mesecev.

Člen 7.

Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana dne 31. maja 1941-XIX.

Visoki Komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Zemljiška odveza na Kranjskem

Ta odveza temelji na zakonu iz leta 1886 in dolg za njo še dandanes ni popolnoma plačan

Ljubljana, 5. junija. Malokateri lastnik zadolžni 4% kranjskega deželnega posojila iz l. 1886. ve, da ima v rokah vrednostne papirje, ki predstavljajo dolg bivše dežele Kranjske za zemljiško odvezo.

Zemljiška odveza je bila v Avstriji odrejena neposredno po marčni revoluciji l. 1848, temelji pa na zakonu z dne 7. septembra l. 1848.

Namen zemljiške odveze je bil razbremeniti zemljišča, t. j. oprostiti jih bremen, ki jih je imel podložnik nasproti gosposčini. Odpraviti je bilo tudi desetino in tlako. Končno je bilo odpraviti bistvene razločke med posameznimi zemljišči, ki je bilo potem izročeno državnim sodništvu (podložniška). Dominikalna zemljišča so bila skupine zemljišč, ki so bile last gosposčine. Le nekateri deli teh skupin so bili na podlagi posebnih pogojev izročeni podložnikom in užitek. Rustikalna zemljišča so pa pripadala podložnikom in so bila deloma kupljena, deloma nekupljena. S kupljenimi zemljišči je smel podložnik prosto razpolagati, jih prodati ali jih zapustiti v dediščino. Nekupljeni zemljišči pa lastnik ni smel komu drugemu prepustiti v last in je imel od njih le užitek bodisi začasen, bodisi trajen.

V zvezi z zemljiško odvezo se je gosposčini odvzelo civilno in kazensko sodstvo, ki je bilo pote mizročno državnim sodnim oblastvom, vsa javna uprava pa je prešla na državo in občine. Dotični zakon je bil izdan l. 1849.

Da se je izvršila zemljiška odveza, so se ustanovile deželne in okrajne komisije. Te so imele ceniti zemljišča in dajate, glede katerih je bilo gosposčino odškodovati. Vse delo so komisije izvršile v devetih letih.

Glede pravic gosposčine ali občinskega oblastva, ki so jo ona izvrševala in ki so se nanašale na osebo, ni bilo plačati nikakih odškodnin, temveč jih je državo oblastvo kratkoročno uničilo.

Dajate, ki jih je bilo oceniti, da so se zamogle upravičencem (grajščakom) izplačati odškodnine oziroma odkupnine, so bile: 1. dajate v blagu (naturalne), 2. dajate v denarju.

Glede vseh teh dajatev se je po njih bistvu določilo gotovo razmerje, po katerem je bilo zanje plačati upravičencem le neko primerno odškodnino ali pa od komisije določeno polno vrednost. Pri določevanju odškodnin so bile pod-

laga katastralne cene, pri določevanju odkupnin pa kraljevine cene. Katastralne cene so bile izračunane po dobičku, ki ga je dajalo zemljišče, osebno z ozirom na vrsto pridelka in na pridelovanje, a kraljevine cene so izražale vrednost, ki se je ravnala po kraju in času za dotično dajatev, katero je bilo oceniti.

Odškodnine so se plačale glede tistih dajatev, ki so se nazivale tlaka ali desetina, odkupnine pa glede vseh drugih dajatev. Odkupnine so morale plačati zavezanči, t. j. prizadeti bivši podložniki sami, odškodnine pa le deloma.

Od višine določenih odškodnin in tudi odkupnin je bila ena tretjina odpisana, ostali dve tretjini pa sta se morali upravičencu po zakonu plačati. Ako je imel zavezanec plačati le odškodnino, je plačal od ostalih dveh tretjin eno, dežela pa drugo.

Da pa ne bi nastale nikakršne neprilike med bivšo gosposčino in podložniki, je država v vsaki posamezni kronovini prevzela nase dolgove nasproti upravičencem glede odkupnin kakor tudi odškodnin proti temu, da ji plača zavezanec te svoje dolgove v določenih rokih. Ako je moral zavezanec plačati dotično dajatev je moral zavezanec plačati dotično dajatev z obrestmi vred v 20 enakih letnih obrokih.

Za terjatve, ki so jih imeli upravičenci nasproti državi, so bile izdane posebne zadolžnice, namreč zadolžnice zemljiške odveze, ki so se obrestovale s 5% in katere je bilo izplačati, kadar bi bile izrežane.

Za vse te denarne oziroma kreditne operacije se je ustanovil l. 1851. v vsaki posamezni kronovini poseben sklad. Imenovan zemljiško odvezni sklad. V ta sklad so se stekala vsa plačila zavezanec in pa doklade na državne neposredne davke, ki jih je bilo pobirati v pokritje deželne dolga za plačila upravičencem.

Na Kranjskem so se odškodnine in odkupnine, ki so jih imeli prejeti upravičenci, določile sledeče: odkupnine 133.883 goldinarjev avstrijske veljave, odškodnine 9.352.697 goldinarjev avstrijske veljave, skupaj 9.486.580 goldinarjev avstrijske veljave.

Odškodnin je imela plačati dežela po polovici v znesku 4.676.348 goldinarjev. To je tedaj tisti deželni dolg, ki ga je pre-

vzela v olajšavo kmečkemu stanu dežela oziroma tedaj še država, seveda izključno le na rovaš davkoplačevalcev na Kranjskem.

Prvo žrebanje za zemljiško odvezo izdanih zadolžnic se je vršilo 30. aprila l. 1856. Vse zadolžnice so imele biti po načrtu izrežane in poplačane v štiridesetih letih, tako da bi bil zemljiško odvezni dolg popolnoma poplačan l. 1895.

Dne 31. avgusta 1861. je država izročila zemljiško odvezni sklad v nadaljnjo upravo kranjskemu deželnemu zastopu, ki je poslej opravljal vse denarne posle za zemljiško odvezo. Takrat je znašal celotni dolg zadolžnic zemljiške odveze z zastalimi obrestmi še okroglo 6.000.000 goldinarjev. Dolg je stalno naraščal, ker je bilo kritje z deželno doklado na državne neposredne davke ne samo nezadostno, ampak so bila tudi plačila zobi v zastanku. Dokladi se je pričela pobirati šele leta 1852. in bi imela znašati 37% dejanskega pa je znašala samo 26%. L. 1864. so bile vpeljane za zemljiško odvezni sklad še 10% deželne doklade na državno užitno od vina in mesa, toda navzlic temu kritju je bil primanjkljaj še vedno veliki, tako da je morala dežela prisločiti na pomoč država s tem, da ji je plačevala brezobrestna predplačila, ki bi jih bilo vračati po l. 1896.

V osemdesetih letih se je pa v Avstriji javni kredit splošno znatno pocenil in so novi državni kakor tudi deželni papirji normalno več niso izdajali z višjimi obrestmi, nego s 4%. Te prilike se je oklestil tudi kranjski deželni zbor in sklenil konverzijo zemljiško odveznih zadolžnic. Najel je l. 1888. novo posojilo v znesku 4.000.000 goldinarjev in s prejetim denarjem poplačal vse še neizrežane zadolžnice zemljiške odveze. Nove zadolžnice je bilo izrežati in poplačati v štiridesetih letih, obrestovati pa samo s 4%, ne s 5% kakor zadolžnice zemljiške odveze.

L. 1928. bi se imelo vršiti zadnje žrebanje novih 4% deželnih zadolžnic iz l. 1888. in takrat bi bile imele biti tudi popolnoma poplačane vse zadolžnice. L. 1918. pa se je normalno žrebanje in poplačevanje zadolžnic ustavilo in se ni več nadaljevalo. Neizrežane zadolžnice so ostale nepoplačane prav do danes. Njih imenska vrednost znaša 3.278.400 kron (avstrijskih). Nepoplačane so ostale tudi obresti teh zadolžnic od l. 1918. dalje.

Iz Rooseveltove Amerike

Vse večji odpor proti diktatorskim pooblastilom Roosevelta — Ameriške ladjedelnice naj delajo čudeže

New York, 5. jun. Odpor izolacijskih in antiintervencijskih parlamentarcev proti zakonskemu načrtu, s katerim naj bi Roosevelt dobil pooblastila za zaplenbo industrijskih objektov in druge privatne lastnine, se je izredno povečal. Tudi nekaj poslancev večine se je že izrazilo proti temu načrtu, tako da je vlada naletela na prav resne težave. Splošno računajo z hudo borbo v kongresu zaradi tega zakonskega predloga.

Razen omenjenih parlamentarnih skupin nastopa sedaj proti načrtu tudi nekaj republikancev in mnogo demokratov obeh zbornic, med katerimi je tudi načelnik senatskega odbora za zunanje zadeve senator George, ki je drugače znan kot Rooseveltov pristaš.

Medtem je mornariški minister Knox sprejel skupino okrog 100 ladjedelnarjev, katerim je med drugim dejal, da so Zedinjene države, posebno pa njihova mornarica pozvani, da odločijo v sedanjih vojni. Toda vse je odvisno od bodočnosti. Treba je napraviti čudeže. Eden od teh čudežev, morda najvažnejši, bo oni, ki ga bo treba napraviti na področju brodogradnje, ki se sedaj vse prepočasi razvija.

Washington, 5. jun. s. Novinarja Alsop in Kinter zahtevata natančno pojasnitev razlogov za nenadni obisk poslanika Wintona. Novinarja izjavljata, da je Winant dospel v Ameriko zaradi vedno bolj kritičnega položaja v Angliji, zaradi zmanjšane vztrajnosti angleškega naroda. Novinarja menita, da bo angleški poraz v Sredozemlju vplival tudi na angleški položaj v Atlantiku.

Berlin, 5. jun. s. V Ameriki in Angliji so te dni znova poudarili tako imenovano zahtevo po »svobodi morij«. Harry Hopkins

zatrjuje, da je cilj, po katerem hrepeni vojna demokracija, gospodarska svoboda za vse narode na svetu. Toda ameriški mornariški minister je to misel takoj javno zavrnil, ko je rekel, da mora ta svoboda jamčiti popolno gospostvo nad morji Ameriki in Angliji. Naj bo že kakor koli, zaključuje »Politično-diplomatska korespondenca«, politika Zedinjenih držav je vedno bolj istovetna z angleško. Zedinjene države lahko počno, kar hočejo in minister Knox lahko izjavlja, kar hoče. Samo naj nikar ne pričakujejo, da se bo ves svet ravnal po njih.

Washington, 5. junija. Ir. Na konferenci tiska je podal večer zunanji minister Hull nekaj migljev, česa se tičejo njegovi razgovori z veleposlanikom v Londonu Wintantom. Hull pri tem ni prikrival težav, v katerih je Anglija trenutno ter je izrecno izjavil, da so izgledi težki. Dejal je dalje, da se je z Wintantom posvetoval glede sedanjega vojaškega položaja in mednarodne nevarnosti za obrambo Zedinjenih držav. Na vprašanje novinarjev, ali je Wintant prinesel s seboj Churchillovo prošnjo, da naj bi Zedinjene države vstopile v vojno, je dal Hull negativen odgovor.

Medtem se nadaljuje odločna kampanja opozicije proti ameriški intervenciji v vojni. Poslanec Fish je na nekem zborovanju izjavil, da bi v primeru glasovanja glede udeležbe Zedinjenih držav v vojni glasovalo za ta predlog v kongresu ne več nego tretjina poslancev in senatorjev.

Buenos Aires, 5. junija. rs. Vojaško sodišče je odredilo aretacijo generala Pedra Rocca, ravnatelja za vojno proizvodnjo in polkovnika K. Sarmenta zaradi upravnih nerednosti.

stvu vedno tragičnemu življenju, z isto naravno nujnostjo čutimo in na glas podajamo veliko vrednotno Murnove pesmi, tisti bistvo stvari izražajoči naivni lirizem Murnove pesme, ki v vseh slovenski literaturi nima primere. Pri tem nam ni treba iz naše lirike tvornosti preteklih let zametovati prav ničesar, kar je v resnici močno in samoslovo. Ugotoviti in poudariti hočemo samo dejstvo, da se z ostalo Moderno danes tudi Murnova pesem spet tvorno uvršča v razvoj slovenske lirike, to se pravi ne samo kot dragocen biser iz preteklosti, ampak kot živa sila, ki oplaja za novo rast.

Jože Tiran je z zanosom in občutkom ci-

tiral Otona Zupančiča »Manom Josipa Murna-Aleksandrova«. Literarno-zgodovinsko, psihološko in duhovno študijo o Murnu je prečital Jože Brejc. Njegova izjava je bila glede na čas trajanja predloga, glede vsebine pa premalo izkristalizirana, da bi dosegla svoj namen.

Večer se je zaključil z branjem Murnovih pesmi. Brala jih je ga. Mila Saričeva, ki nam je prikazala pesmi tako dovršeno in lepo, da smo se resnično prepričali o trditvi, da je »boleča slutnja zgodnje smrti iztisnila iz tega mladega človeka nekaj najčistejših biserov slovenske lirike«. Posebno ona je bila deležna pri občinstvu najiskrenejšega odobravanja.

Preračunavanje tujih valut

Navodilo tistim, ki nimajo na razpolago tabel

Ljubljana, 5. junija. Odkar so se državni uradniki in upokojenci prešli svoje plače oziroma pokojnine v lire, ima skoraj vsak opraviti s preračunavanjem lir v dinarje in nasprotno. Blagajničarke so se že navadile uporabljati tabele in računi gredo hitro izpod rok. Tistim, ki pa nimajo tabel na razpolago, je namenjeno naslednje navodilo:

Razmerje med dinarjem in liro je 10 : 3, razmerje med liro in dinarjem je 3 : 10. Za vsak preračun je treba torej množiti ali deliti z 10 in deliti ali množiti s 3. Račun z 10 je vedno enostaven. Celotno število množiš z 10, če mu pripišeš ničlo, deliš ga z 10, če mu ednice odrežeš kot decimalno. Decimalno število množiš ali deliš z 10, če pomakneš decimalno vejico za eno mesto na desno ali na levo. Nekoliko računanja ti da samo množenje ali deljenje s 3, kar pa za dobrega absolutnega ljudske bole ne bo

velika težava. Vprašanje je torej samo to, v katerem primeru zanesljivo množiš ali deliš z 10 ali s 3. Pomni!

Ce pretvarjaš dinarje v lire, moraš dobiti za rezultat manjše število, boš torej množil s 3 in delil z 10. Ce pretvarjaš lire v dinarje, moraš dobiti za rezultat večje število, boš torej množil z 10 in delil s 3. Na primer: Koliko lir je 275 din? Pomnoženo s 3 je 825, to število deljeno z 10 je 82,5. Odgovor: 275 din je 82,5 lir. Nasprotno: Koliko dinarjev je 82,5 lir? Pomnoženo z 10 je 825, to število deljeno s 3 je 275. Odgovor: 82,5 lir je 275 din. Se en primer: Koliko dinarjev je 32,25 lir? Račun: Pomnoženo z 10 je 322,5 in sedaj deljeno s 3 je 107,5. Odgovor: 32,25 lir je 107,5 din. Če se delitev na dve decimali ne izide, moraš rezultat zaokrožiti tako, da je za obe strani prav.

Naše gledališče

Gledališče obiskovalce opozarjamo, da je začetek vseh večernih predstav v drami ob 19.30, v operi pa ob 19.

DRAMA

Začetek ob 19.30 uri

Četrtek, 5. junija: Bog z vami, mlada leta! Red B.

Petek, 6. junija: ob 15.: Krog s kredom. Izven. Ljudska predstava. Globoko znizane cene od 14 din navzdol.

Sobota, 7. junija: Revizor. Izven. Znizane cene.

Pristna italijanska gracija, lahkost, homonost in čustvenost so glavne odlike sodobne igre »Bog z vami, mlada leta«, ki sta jo napisala Camasio in Oxilio in jo je prevedel Smiljan Samec. Dejanje se godi v Turinu v študentskih krogih in kaže razvoj in konec mlade študentske ljubezni. V glavnih vlogah: Levarjeva, Kralj, Mira Danilova in Sever. Režiser: prof. Šest. Predstava drevi v četrtek ob 19.30 bo za Red B.

Visoka pesem materinske ljubezni, ki je zmožna najčistejših črt, je kitajska igra »Krog s kredom«. Glavni vlogi bosta igrala v njej Saričeva in Jan. Scena po načrtih B. Vavpotiča. Glasba: A. Balatka. Delo je kitajška pravljica, ki jo je napisal v originalu Li-Hsing-tao, a jo je predelal Klavud. Igra je vzbudila veliko pozornost. Osnovni motivi tega dela so: boj resnice z lažjo in pravice s krivico, ki je podan v tej zgodbi tragične usode Haitang. Predstava bo v petek 6. t. m. ob 15. uri. Velja jo globoko znizane cene od 14 din navzdol.

Zanimiv dogodek v Drami. Skupina mariborskih slovenskih igralcev bo uprizorila v Drami v ponedeljek 9. t. m. O'Neillovo dramo »Ana Christie«. Mariborski ansambel je znan našemu občinstvu po nje-

govih gostovanjih: »Kralj na Betajnovi« in »Na dnue«. Priznanje kritike in občinstva, ki ga je dosegel s tema predstavama, priča o uspehu. »Ana Christie« je vseživljajno delo, v katerem so velike vloge, ki jih bodo igrali: Kraljeva, Kovič Pavle, Vladimir Skrbinec in Rakarjeva. Nadalje bodo sodelovali: Malec, Košuta, Jože Kovič, Košič in Nakrst. Režiser: Vl. Skrbinec.

OPERA

Začetek ob 19. uri

Četrtek, 5. junija: Faust. Red Četrtek.

Petek, 6. junija: Don Kihot. Premiera. Red Premierski.

Sobota, 7. junija: Rusalka. Red Četrtek.

Gounodova opera »Faust« spada med tista dela francoske muzikalne literature, ki uživajo veliko popularnost. Po prastari pripovedki koncipirani libreto tvori učinkovito osnovo za invenciozno Gounodovo glasbo, ki je polna lepih arij, dvospevov in zborov. Zanimivo zamišljeni veliki balet je točka, ki prispeva k vrednosti predstave. Naslovno partijo bo pel Franc, glavne pa: Vidaličeva, Popov, Janko in Polajnarjeva. Dirigent: D. Zebre. Režiser: C. Debevec.

Jules Massenot je koncipiral po velikem Cervantesovem romanu »Don Kihot«, opero velikega obsega in ji dal za osnovo dejanja nekaj najzanimivejših kihotovih idealističnih pustolovčin viteškega značaja. Muzikalno tehtno delo zahteva odličnih interpretov, ki smo jih imeli že možnost spoznati pred nekaj sezonami in isti uprizoriti. Prizmožič bo pel naslovno partijo, Betetto partijo Santa Panse ter Kogejeva in Španova, ki bosta izmenoma pel partijo Dulneje. Nadalje bodo sodelovali: Ivančičeva, Polajnarjeva, M. in B. Sanci, Anžlovar. Dirigent: D. Zebre. Režiser: R. Primožič. Predstava bo jutri v petek 6. t. m. ob 19. za red Premierski Na premiero opozarjamo.

Obvestilo abonementom reda četrtek. Zaradi izrednih razmer, ki so letos v aprilu začasno ustavile predstave v Narodnem gledališču, se niso moge v redu odigrati predstave, ki so v abonmaju vezane na stalne sezone. Vsi p. n. abonenti dobijo do konca sezone celotno število predstav v operi in v drami (18 opernih, 20 dramskih). Da pa se vsaj delno nadomestijo v aprilu zamujeni četrtek, imajo abonenti reda četrtek v tem tednu v operi poleg redne četrteke predstave izjemoma predstavo še v soboto 7. t. m., in sicer Dvoržakovo opero »Rusalka« s Heybalovo, Franciom in Lupšo.

Funkcije delavskih in nameštenskih zaupnikov ostane neokrnjene

Ljubljana, 5. junija. Nekateri zaupniki, kakor tudi posamezni delodajalci so v dvomu glede veljavnosti zaupniških funkcij v zvezi z novo nastalim položajem. Tak dvom bi mogel kvarno vplivati na obstoječe zaupnike pri pravilnem vršenju zaupniških funkcij. Prav tako bi se moglo zgoditi, da bi posamezni delodajalci preganjali ali celo odpuščali zaupnike.

Po navodilih Visokega Kraljevega Komisarjata za Ljubljansko pokrajino obdrže vsi v letu 1940 izvoljeni delavski in nameštenski zaupniki še tudi dalje svoje zaupniške funkcije ter se njihove pravice in dolžnosti v ničemer niso spremenile. Isto velja za zaupnike, katerim so bile funkcije v letu 1940 podaljšane.

Želja Visokega Kraljevega Komisarja je, da vsi zaupniki ostanejo na svojih mestih ter da vedno in točno vršijo poverjene jim naloge. Prav tako se apelira na delodajalce, da ne ovirajo pravičnega delovanja zaupnikom ter da jih ne preganjajo ali celo odpuščajo.

V interesu delavskega stanu je, da se odstrani vse, kar bi moglo ovirati pot s gospodarskemu in socialnemu blagostanju ter kulturnemu napredku.

Delavska zbornica v Ljubljani

—Ij Zadruga Napredni tisk, zadruga z o. j. v Ljubljani, vabi svoje člane na izredno skupščino, ki bo v petek dne 13. t. m. ob 17. v zadrugi poslovalnici v Knafjevi ulici 5.

Evakuacija v Angliji zavzema vedno večji obseg

Rim, 5. junija. Londonski radio poroča, da je bilo po uradni statistiki ministrstva za narodno zdravje evakuiranih 1.315.000 žensk in otrok iz con, ki so najbolj izpostavljene bombardiranju. Še večje število žensk in otrok se je prostovoljno izselilo v varnejše kraje.

Padeč angleške valute

Rim, 5. junija. s. Angleški kredit na zunanjih tržnicah je utrpel veliko škodo. Ne prestani vojaški porazi, ki vedno bolj slabijo položaj Anglije na vseh poljih, so občutno škodovali angleški finančni situaciji. Funt sterling, kateremu žrtvujejo njegovi suvereni toliko krvi, toliko človeških življenj, toliko trpljenja se je zamajal na svojem podstavku. Radiogrami, ki so dospeli v Curih iz Anglije in Amerike, kažejo, da je padeč angleške valute povzročil v anglosakem svetu resne skrbi.

Ne pozabite obnoviti naročnine!

Dar Kr. Akademije znanosti v Bologni naši univerzi

Ljubljana, 5. junija. Te dni je prisel v Ljubljano nedavno napovedani dar Kr. Akademije znanosti Instituta v Bologni naši univerzi — lepa vrsta publikacij, ki bo odlično izpolnila zaklade naše univerzitetne knjižnice. Prejeli smo: Sejna poročila Razreda za duhovne vede (Classe di Scienze Morali) Akademije 1907 do 1940 (4 serije v 31 zvezkih; Spomenike (Memorie) istega razreda 1906—1939 (4 serije v 30 zvezkih s pripadajočimi suplementi); posebne publikacije istega razreda, med katerimi je omeniti velike »Osnove jezikoslovja« (Elementi di glottologia) Alfreda Trombetta, Bologna 1923, dalje publikacije, ki jih je izdala Akademija 1930 in 1931 ob 200-letnici smrti slavnega Bolonjca L. F. Marsilija, nekaj odličnih del klasičnega filologa Goffreda Coppole, del Vincenza Bartholomeisa

o znanstveni ostalin G. M. Barberija, romanista 16. stoletja (Le carte di G. M. Barberi... 1927) in delo Edoarda Volterra o rimskem pravu v zvezi z orientalskimi pravi (Diritto romano e diritto orientale, 1937) — skupaj 9 zvezkov; Sejna poročila Razreda za prirodoslovne vede (Classe di Scienze Fisiche) 1912-1938 s suplementi (skupaj 28 zvezkov) in Spomenike (Memorie) istega razreda 1913-1940 (3 serije v 27 zvezkih). Znanstvena vrednost vseh teh publikacij — skupaj 128 zvezkov — je zelo velika. Bologna, ki je sedež ene izmed najstarejših univerz v Italiji in Evropi, nadaljuje s to lepo gesto svoje staro izročilo »Bona docet« v kar najbolj plemenitem smislu te besede. Naša univerza in naša univerzitetna knjižnica pa izražata Kr. Akademiji v Bologni svojo najljubšejo zahvalo!

DNEVNE VESTI

— Pošta hranilnica v Zagrebu. Hrvatska delavska zveza je prepovedala vsako stavo, ker so stavke naprjene proti interesom države. Inozemske terjatve hrvatskih podjetij morajo biti prijavljene v 4 dneh Narodni banki. Kot samostojen državni zavod je bila ustanovljena v Zagrebu Poštna hranilnica. Napram dinarju imajo nemški blaginjski boni na Hrvatskem polno veljavo.

— Prekocekanjski parkiri na Donavi. Donava je važna prometna žila zlasti na jugovzhodu Evrope. Po nji namreč lahko vozijo veliki parkiri. Madžarska donavska parobrodna družba ima v prometu več večjih parnikov. Med njimi je največji njen nanovejši 12.000-tonski parkir, ki vozi na progi Budimpešta, Bliznjci vzhod, Palestina, Turčija, Egipt itd.

— Nemška ljudska šola v Mariboru. V Mariboru je bila te dni svačeno otvorena nemška ljudska šola, v kateri poučuje 14 učiteljev in učiteljic, učencev in učenk je 1250.

— Poštini promet s Črno goro. Dovoljen je sprejem navadnih pisemskih pošilk za Črno goro.

— Vreme je ostalo lepo. Včeraj je že kazalo, da se bo po treh lepih dneh vreme zopet skisalo, da dobimo zopet dež, ki ga zaenkrat še ne potrebujemo, ker je zemlja dobro namočena. Zjutraj in dopoldne je bilo nebo precej oblačno, čez dan so se na obliki polagoma razpršili in posiljalo je zopet solnce. Ponoči je bilo nebo večinoma jasno in davi ko smo se zbudili je sijalo solnce. Kmetovalci se veselo lepega vremena, pa tudi za sadije je dobro, da sije solnce. Hladnega, deževnega vremena smo bili že dolgo časa brez.

— Iz Službenega lista. »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« št. 44 z dne 31. maja 1941-XIX. B.F. objavlja naredbo Visokega Komisarja o prijavi podatkov o motornih vozilih, pregled in prepoved odsojstva pnevmatik za motorna vozila.

— Požar na železnici. Včeraj je nastal včeraj okrog dveh popoldne nevaren požar v gospodarskem poslopiju upokojenega železničarja in posestnika Josipa Avbija. Gorjeti je pričelo v šupi in v nekaj minutah je bil v dimu in ognju tudi lesni z dvornico vred. Ogenj se je hitro razplamtel in kmalu je bilo v plamenih vse poslopje s hišo vred, ker je vse poslopje pod eno streho. Avbijem so takoj prihiteli na pomoč sosede, ki so spravili iz gorčnega poslopja vse, kar se je dalo. Prav kmalu so prihiteli z motorno brizgalno tudi gasilci z Jezice, ki so jim pomagali tudi italijanski vojak, nato pa so prišli gasiti tudi gasilci iz Stožice. Tako so ogenj kmalu omejili in pogasili. Požar je povzročil zlasti veliko škodo na gospodarskem poslopiju, medtem ko se je posrečilo stanovanjski del rešiti. Zgorelo je veliko krme, drv, nekaj stebel in nekaj orodja. Kako je nastal požar, še ni pojasnjeno.

— Ciganška nadlega. Te dni se je naletelo zlasti v vzhodno predmestje spet nekaj ciganov, zlasti žensk, ki so skušale s starimi trikmi oslepiti nevedne ljudi. Pri tem so se posluževale kart, prerokovanja iz rok in drugih načinov, da bi prišle do denarja. Na cigane pa je bila takoj opozorjena policija, ki jih je izgnala. Cigani so se tudi po deželi nekam poskrili in jih sedaj ni videti ne po vaseh ne na cestah. Večina se je zatekla na Hrvaško, mnogi pa so ostali v svojih bajah po Kočevskem in v Beli Krajini, kolikor se niso zatekli in umaknili v gozdove.

— V počakšenju spomina g. Petronile Forsterjeve je darovala ga. Zofija Savnik 100 din.

— Za nesrečno izanške pogorelec je darovala Rezi Zalaznik 100 din. — Iskrvena hvala!

Obnovite naročnino!

Erik Bertelsen:

Po ovinkih do resnice

Po Lundköpingu se je zgodaj zjutraj raznesla vest: Palm, stari čudak, ki je stanoval dolga leta sam v napol podrti hiši tik za mestom, je bil ponoči umrl. Neka žena v sosedni hiši se je bila prebudila, ker je bila zaženketala na drobne kosčke razbita šipa. Takoj je slutila zvezo in brž je poklicala policijo, kajti znano je bilo, da je bil Palm premožen in da je hranil vse svoje premoženje doma v gotovini. Tako je bilo torej jasno, da je bil napaden.

Policija je prišla in našla starega Palma doma na postelji mrtvega. Eno okno je viselo in razbijalo z razbito šipo. Sicer pa niso našli nič posebnega. Nič v hiši ni kazalo na to, da bi bili gospodarji po nji nepoklicani gostje.

Na mrličevem obrazu je ležal izraz tihega miru in poklicani zdravnik ni mogel najti nobenega znaka nasilne smrti. Očividno je stal Palm pri oknu, kjer mu je postalo slabo in komaj je bil zopet dosegel posteljo, ko se je onesvestil.

Policija tudi ni bila pripravljena spuščati se v podrobnejšo preiskavo. Go-

voricam o velikem pokojnikovem premoženju ni namreč nič kaj verjela. Stari, samotarsko življenje živeči ljudje veljajo pogosto za skopušče, ne da bi šlo v resnici za skopušče.

Ko so pa hoteli mrliča odnesti, so našli pod vzglavjem koledarček, v katerem je bilo zabeleženo, koliko je imel premoženja in kje je bilo skrito. Vsega naj bi bilo deset tisoč kron in ko so šli pogledat na določeno mesto, so res našli sveženj bankovcev, toda manjkalo je 700 kron, ki naj bi bile naenkrat zašle v kozarec z napisom »Borovnice«.

Še istega dne so aretirali stavbinskega delavca Olsena. Bil je Palmov sorodnik, toda tako daljni, da kot dedič ni prihajal v poštev. Bližnji dediči so povedali, da je večkrat brez vsakega uspeha poskušal dobiti od starega na posodo denar in da bi se ne čudili, če bi bil imel svoje prste pri kozarcu. Toda policijskemu komisarju je Olsen odločno odgovoril, da ni vzel niti pet örov. Zadržnič da je bil pri Palmu pred štirinajstimi dnevi.

Hm, — je dejal policijski komisar, — kdaj ste bili zadnjič pri Palmu? — Prvega v tem mesecu. — Kako veste to tako točno?

—lj Pomabljenja Mencingerjeva ulica. Ulica, ki je dobila ime po znanem slovenskem pisatelju, ob nabrežju Gradašice, mimo mestnih hišic v Kolesiji in se vije do mostiča čez Gradašico tik Vojnovičeve tovarne na Glincah, je že od nekdaj silno zamajena in ima le ozko cestišče, dasi je široka do 20 m. Vzdolž ulice na levi strani so zrasle lepe vile in hiše, ki imajo spredaj in zadaj prav lepo negovane vrtove. Pred hišami oziroma pred ograjami pa je širok pas skrajno zanemarjen. Tam raste vzdolž ulice visoka trava, ponekod lapuh, koprive in plevel.

—lj Kontrola zalag moke pri peklih. Organi mestnega prehranjevalnega urada so te dni pregledali zaloge moke pri peklih in ugotovili številne nerednosti. Kontrola je bila domala pri vseh ljubljanskih peklih, nadaljevala pa se bo tudi v bodoče. Po nekaterih pekarnah v mestu je sedaj spet dovolj kruha, ki je naenkrat postal tudi boljši.

—lj Spored promenadnega koncerta, ki ga bo izvajala godba XI. Armadnega zbora pod vodstvom dirigenta poročnika maestra Adolfa di Zenza v četrtek 5. t. m. od 18.30 do 20. v Tivoljskem parku: 1. Verdi, »Ernani« (marš), 2. Bellini »Norma« (simfonija), 3. Seppilli »Rdeča ladija« (fantazija iz opere), 4. Verdi »Aida« (I. dejanje), 5. Verdi »Jeanne d'Arc« (simfonija), 6. Di Zenza »Marš I. pehotnega polka Re«.

—lj Okna in odprtine zaklonišč na uličnih hodnikih. Hišni posestniki so hiteli z urejanjem hišnih zaklonišč posebno v kletnih prostorih. Razen oken kleti so pred drobič bomb zavarovali tudi svetlobne jaskne na hodnikih, ki so pokriti z železnimi mrežami ali prizdami Luksfer. In sicer navadno na ta način, da so pred okna kleti in na svetlobne jaskne naložili vreče s peskom. Zaščita kletnih jaskov na hodnikih je pa potrebna, ker drobič bomb ne padajo vertikalno, a zaščita kletnih oken koristi le tedaj, če je primerno urejena in v dobrem stanju. Te naprave so bile namreč ponekod samo za silo ter so se začele kvariti, iz njih pa vispiti pesek. Ponekod so te vreče in zaboji ter podobne varnostne naprave nameščene tako nerodno, da ovirajo in so tudi nevarne pasen-ton, posebno pa zvečer ob zatemnitvi. Najbolj pa ovirajo osební promet zasilni izhodi na uličnih hodnikih, ker so zavarovani z lesenimi prizdami in piramidami iz brun in desk, ki zapirajo skoraj vso širino hodnika, kakor n. pr. pred palačo Poštne hranilnice in drugod. Mestno poljavarstvo opozarja vse posestnike, da morajo vreče in zaboje med odprtinami kletnih oken urediti in poravnati v obseg debeline zidu. Če so vreče raztrgane, naj jih obnovijo. Če pa vreče in zaboji pred hišami ovirajo promet, naj te naprave začasno odstranijo ter v bližini shranijo za močbitno zopetno uporabo. Zaklonišča v kletih morajo vzdrževati še nadalje v dobrem stanju, a kjer se nimajo zaklonišč, naj jih še napravijo. Ker pa vreče s peskom pod milim nebom in na dežju hitro razpadajo ter je nastalo pomanjkanje ju-te, je treba za zaščito oken kletnih zaklonišč predvsem najeti les v debelini 30 cm. prav tako pa tudi opeko, debelo 38 cm, ali pa gramoz, pesek in vrst v neuporabljivem lesenem opažu, širokem 25 cm. Tak les in opaž mora biti tesno priložen k oknu. Za redno vzdrževanje teh naprav so odgovorni hišni lastniki ali upravitelji.

—lj Mestna dela. Mestna občina je zaposlovala delj časa precej delavcev tudi pri kopanju in urejanju podzemeljskih prostorov ob vzhodni gradaški hribi. Prostori pri magistratu so že urejeni, nekaj delavcev pa je še zaposlenih v rovu pri Mestnem domu. Tam je še precej dela, toda zdaj je nastal zastoj zaradi pomanjkanja cementa. Mestna občina je imela še dolgo cement, ko so ga zasebna podjetja že zdavnaj porabila. Če bi cementa ne imeli, bi tudi ne mogli nadaljevati kanalizacijskih del. Upanje je, da bo dovolj cementa urejen, preden bi nastopil škodljiv zastoj pri mestnih in zasebnih stavbnih delih.

—lj Ali bodo trgovine ob sobotah popolne zaprte? Združenje trgovcev je zadnje dni maja objavilo, da bodo ob sobotah popolne zaprte vse trgovine razen onih živilske stroke. Ta sklep pa uradno še ni potrjen. Za sedaj bodo torej trgovine tudi ob sobotah popolne še odprte.

—lj Prosilcev za potne dovolilnice, ki se zbirajo vsako jutro pred poslopijem policije in pred nemškim konzulatom, zadnje čase ni več toliko, kakor prejšnje tedne. Tedaj je bil hud naval in ljudje so prihajali zelo zgodaj zjutraj, da bi prišli čim prej na vrsto. Včasih se jih je nabralo po več sto že pred uradnimi urami.

—lj Prodaja krompirja na debelo. Včeraj ni bilo napreda na debelo na Sv. Petra nasipu krompirja na debelo. Junija tudi prejšnja leta navadno ni bilo več mnogo napreda starega krompirja, saj je ob tem času po večini že razprodan in zdravega tudi ni več mnogo. Zdaj prodajalcem tudi ni treba več čakati na kupce, temveč lahko vozijo krompir naravnost svojim stalnim odjemalcem, zlasti trgovcem, gostilničarjem in javnim kuhinjam. Na srečo krompir prodaja še vedno mestna aprovacija.

—lj Nove njive ob Gradaščici. Tudi velike travnike ob Gradaščici pod Dobrolovo ulico na Mirju, so letos pridni ljudje preorali in prekopalji, tako da je na nekdanji gmajni sedaj lepo obdelana zemlja. Na njivah, ki jih obdeluje več družin, so posadili povečini krompir, fižol, solato, pa tudi grah, čebulček in drugo. Zemlja je tam prav dobra in se ob primerni negi gotovo izkazala hvalno. Ljudje so obdelali tudi številne travniške parcele za Kolesijo, ki še nikoli niso bile preorane ali prekopane. Tudi tam so povsod doli do Glinc nastale lepe njive in bo pridelek na njih pomagal iz največje zadrege številnim družinam.

—lj Ker mi manjka dvajset kron od najemnine. — In te ste si hoteli izposoditi od Palma? — Saj sem jih tudi dobil — toda vrnil sem jih. — Tako, tako. — Torej ste bili poznejše še enkrat pri njem? — Ne, srečal sem ga v mestu. Da, pripovedujem, kakor je bilo. Poiskal me je bil, da bi zahteval denar nazaj. In tega je nekaj dni. — Toda tistega dne, ko ste si izposodili denar, odkod ga je vzel? — Iz izbe, — jaz sem sedel v kuhinji. Nikoli mi ni dovolil hoditi za njim. — Kaj niste mogli slišati, da-li se je v izbi odprl predalec ali če je kje brskal in če je kaj ropotalo, da bi lahko iz tega sklepal, kje ima skrit denar? — Na to sploh nisem mislil. — Policijski komisar je bil kmalu pri kraju. Njegovi ljudje so si prizadevali zbrati dokaze proti aretirancu — toda ne zaradi roparskega napada ali umora, temveč zaradi tatvine, kajti to je bilo edino, kar bi utegnili priti v poštev. Izkazalo se je tudi, da je bil Olsen zelo malomaren plačnik in da je bil že

opetovano obdolžen manjših tatvin. Toda to se ni dalo porabiti za indice.

Osornost, s katero je Olsen odgovarjal na vsa vprašanja, je kazala na to, da je bil že davno premislil, kaj bo govoril. Ob aretaciji tudi ni bil nič kaj presenečen in policijskemu komisarju se je preje vedno posrečilo omežati take trdovratne lažnive: ne z nasilnimi sredstvi, temveč s pomočjo temeljitega poznavanja človeške nature.

Nekega jutra so odpeljali Olsena z avtomobilom iz njegove celice v hišo, kjer je stanoval Palm.

Dobro jutro, Olsen, — ga je pozdravil tam policijski komisar prijazen, ko je vstopil stražmojster z aretirancem. — Dal sem vas priversti sem, da bi nam pokazali, kako ste vzeli denar.

Če hočete vedeti to, morate pa vprašati nekoga drugega, — je odgovoril Olsen ošabno. — Povedal sem, kar sem vedel o tej zadevi.

Ali nimate vendarle kaj pripomniti?

Niti najmanj.

V naslednjem trenutku se je pa začel iz sosedne sobe rezek krik.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Od 5. junija dalje.
Globeba ljubljanska središča s najboljimi italijanskimi izrazi.

ROMANTICNA PUSTOLOVŠČINA
Gino Cervi, Assia Noris, Leonardo Cortese
KINO MATICA, Tel. 22-41.

Kino SLOGA, tel. 27-39
JUNAK IZ PAMPE
Napete dogodivščine na ameriškem divjem zapadu.
Kot dodatki: RAZBOJNIKI IZ EL PASA. Napete cowbojske dogodivščine na amer. divjem zapadu.
Ob 16., 19. in 21. uri.

Kino UNION, tel. 22-21
Predstave ob 16., 19. in 21. uri!
Italijanski veličini
ETTORE FIERAMOSCA
V glavnih vlogah: Gino Cervi, Elisa Cegani, Clara Calamai in drugi!
Film je v celoti opremljen s slovenskimi napisli!

—lj Kaj je s kopališčem v Kolesiji? Ljubljana ima kljub velikemu številu prebivalstva samo dve kopališči in sicer kopališče sportnega društva »Ilirije« ter mestno kopališče na Ljubljani. Glede novega mestnega kopališča v Kolesiji, potem, ko je bilo staro podrt, smo videli lepe načrte, ostalo pa je samo pri njih. Pred razsulo je tam kopalo več delavcev jame za nove bazene, potem pa je bilo delo sploh opuščeno. Sedaj stoji na mestu bivšega kopališča samo še nekaj starih zidov in je tam izkopanih nekaj manjših jam. Včeraj so tam spet postavili barako, ki bo menda služila za spravljanje orodja in se je pojavil tudi en delavec. Pa ne da bi sam nadaljeval s pričetni deli?

—lj Tečaj italijanščine. Danes otvorimo nove tečaje italijanščine za začetnike (dnevne in večerne). Sodobna uspešna metoda, uspeh zagotovljen! Vaje v branju, pisanju in govoru. Na razpolago propekt. Informacije daje: Trgovsko učilišče »Christoforo učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15, telefon 43-82. 295n

—lj Nova knjižnica. Knjižarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica 3, bo jutri v svojem obratu odprla javno knjižnico. Pogoji za izposojevanje knjig so enaki, kakor v vseh javnih knjižnicah. Uvedena je posebnost stalnih abonentov, ki proti mesečni pristojbini din 20 lahko tedensko prejemajo oziroma menjavajo nove knjige brez posebnega doplačila in brez ozira na sicer določeno pristojbino za kako knjigo. Vse knjige so popolnoma nove. Zato knjižnica še posebej računata, da bo mogla postreči odjemalca, ki znao ceniti estetsko in higijensko stran knjige. Seznam knjig bo v knjižnici na razpolago. 297 n.

KLIŠEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

—lj Posiv Rdečega križa. Rdeči križ, sekcija za socialno pomoč poziva vse one, ki so zapustili domove vsled vojnih dogodkov in bivajo sedaj v Ljubljani, da se radi evidence prijavijo v pisarni Rdečega križa, sekcije za socialno pomoč, Ljubljana, Franciškanska ul. 6-I.

—lj Rebuli in verono toči gostilna LOVŠIN. 296n

—lj Nesreča v tobačni tovarni. Reševalci so bili včeraj malo pred poldnevom pozvani v tobačno tovarno na Tržaški cesti, kjer so naložili na avto in odpeljali v bolnico 42letnega delavca Franca Zidarja, stanovalca na Cesti dveh cesarjev. Zidar je sklada hlode, ki so se pa zvrnili nanj. Zdrabilo mu je desno ključnico, dobil pa je še več drugih poškodb po životu.

Boleznica

KOLENDAR
Danes: Četrtek, 5. junija: Bonifacij
DANASJNE PRIREDITVE
Kino Matica: Romantična pustolovščina
Kino Sloga: Junak iz Pampe
Kino Union: Ettore Fieramosca.
Reprezentativna razstava moderne slovenske umetnosti v Jakopičevem paviljonu, odprta od 8. do 19.

DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Piccoli, Tyrseva cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

SPORT

— ZSK Hermes — damska in moška lahkotletška sekcija. Sporocam vsem članicam in članom, da se vrši v petek dne 6. t. m. ob 20. v gostilni pri Sokolu (nasproti stolnice) važen članski sestanek, ki je obvezen za vse članke sekcije. — Načelnik.

— Slovenska kolesarska zveza Ljubljana — službeno. Upravni odbor Slovenske kolesarske zveze in ljubljanske podzveze sklicujeta skupno sejo v četrtek dne 5. junija ob 20. uri v prostorih kavarne Vospersnik. Stari trg št. 34. Obenem se naprošajo predsedniki odnosno načelniki kolesarskih klubov in sekcij, da se te seje sigurno udeležijo. Ker je že zadnji čas, da bi se pričelo z aktivnim delovanjem, prosimo, da se seje udeležijo tudi vsi odborniki, da bi se moglo sklepiti o organiziranju krožne dirke. Tajnik SKZ Otrin.

DOBRA ZDRAVNIŠKA PRAKSA
Dva zdravnika se pomenikujeta. Prvi potoži, da gre njegova praksa zelo slabo.

— Z menoj je pa drugače, pravi drugi. Moji pacienti rasto od dne do dne.

— Imenitno, pravi prvi. — Kaj imate re: toliko pacientov?

— Tega ne morem trdit; sem pa otroški zdravnik.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

RAPPRESENTANTI Vernici nitro sintetiche grasse per Provincia Lubiana e Dalmazia, cercansi da importante fabbrica. — Scrivere in Italiano o Tedesco: **BIANCARDI EGIDIO** — Via Decembrio 25, Milano

VEČJA TVORNICI ISCE ZASTOPNIKE za Ljubljansko pokrajino in Dalmacijo za prodajo maslini solitrno sintetičnih lakov. Pišite v italijanskem ali nemškem jeziku na: **BIANCARDI EGIDIO** — Via Decembrio 25, Milano

Ali se hočete naučiti italijanščine?

Nova metoda! Nabavite si učno knjigo: Zanesljiv uspeh!

Italijanski tečaj za Slovence

Učna knjiga za vsakdanji italijanski jezik v 12 zvezkih in 60 lekcijah

Sestavljen DR. ANTON GRAD, gimnazijski profesor za italijanščino. Brez učitelja se lahko sami doma naučite italijanščine po posebni, praktični učni metodi. Knjiga je sestavljena po načelu: iz živga, vsakdanjega govora za živi, vsakdanji govor!

Nobene nepotrebne šolske navlake!

Moderna metoda na mehanično sugestivni podlagi: brez napornega učenja besed, ki se jih boste igrate pručili kar s čitanjem časopisnih izvečkov aktualne praktične vsebine ter vsakdanjih pogovorov; z lahkoto si boste tako pridobili bogat in za vsakdanjo rabo resnično potreben besedni zaklad, hkrati pa se boste že takoj spoznale seznanili z živim italijanskim jezikom in načinom njegovega izražanja.

Slovnica bo šele na podlagi čitva jasno, pregledno in lahko umljivo podana; ne potrebuje nobenega predhodnega znanja splošne slovnice! Točen izgovor, praktične vaje. Skratka: tako učenje bo pravo razvedrilo, ne muka! Lahka, vsakomur dostopna metoda! Priročen, praktičen format (12x19,50 cm), pregleden tisk, okusna vezava ovojnih platnic.

I. zvezek izide 15. junija t. l., nadaljnji zvezki pa vsakih 15 dni. Plačilni pogoji: ob naročbi se plača znesek Din 10.— (Lit 3) in potem ob prevzemu prvega in vsakega naslednjega zvezka po Din 15.— (Lit 4.50). Ta cena velja samo za abonente.

Poština posebej! Naklada bo v omejenem obsegu, zato ne zamudite abonmana! Naročila sprejema: Knjižarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ul. 3. Priporočila se zlasti javnim in privatnim nameščencem, ki se hočejo zanesljivo naučiti italijanščine.

— Ne pretepa me, Olsen; ne pretepa me!

— Čujte papigo, — je dejal policijski komisar na videz zelo presenečen. Olsen je prebledel in odločno protestiral:

— Ne, to je pa že od sile! Pretepati starega moža! Niti dotaknil se ga nisem. Bil je že mrtev, ko sem...

V istem trenutku, ko je izgovoril te besede, se je zavedel njihovega pomena in v zadregi je obmolnil. Toda policijski komisar je silil vanj:

— No, le nadaljujte. Ko ste ponoči vstopili, je bil mrtev, kaj ne?

Olsen je odgovoril malodušno:

— Da, toda jaz tega nisem slutil. Mišlil sem da spi.

— Potem ste pa vzeli denar iz kozarca? Ali ste vedeli, da ga skriva v njem?

— Ne, pač sem pa uganil.

— Dobro. To je bilo torej priznanje. Olsenov obraz je zalila rdečica.

Da, toda papiga — nikoli nisem vedel, da jo ima.

Jaz tudi ne, — je dejal policijski komisar — Saj ni nikjer rečeno, da mora vedno papiga oponašati človeka, lahko je enkrat tudi narobe.

Pero in pisemski papir

sta dva pripomočka, po katerih lahko spoznamo značaj človeka, ki ju uporablja

Vamko se ne more posvetiti poglabljene študiji grafologije, kajti ta zahteva tudi drugega študija, zlasti psihologije, ki je zelo samostojna, ker je še malo razvredena in sestavljena, in ki ima ogromno gradivo.

Toda vsakdo si lahko privoščiti zabavo, določiti nekatere splošno znane značilnosti po preizkušanju kakih posebnosti v pisavi ali načinu pisanja ali materiala in potrebnim, uporabljenih za pisanje.

In tako vas hočemo seznaniti z nekaterimi izmed teh posebnosti. Danes si pogledimo pero.

Tale očitek čisto slusijo grafologi: »Kako mi morete spoznati značaj po pisavi, ko se mi izpreminja pisava po tem, kakšno pero rabim?«

Ni kar tako očitek; poskusite pri samem sebi in ugotovili boste ne le, da se vam pisava popolnoma predrugači po tem, kakšno pero rabite, marveč da so celo nekatere grafologične značilnosti predurjene: debelost ali tenkoča poteze, pospešek, eleganca pisave in nje plastičnost in kaj vem kaj še. Toda grafolog spozna to takoj!

Najprej se zdi, da lahko denemo gosje pero na stran. Je-li se kdo, ki bi pisal z gosjim peresom? Mislim, da ne. Razen kakih starih pisarjev od bogvekdaj ali kakih originalov.

In vendar, gosje pero je imelo svoj čas in njegov uspeh je bil velik; bilo je predhodnik kovinastega peresa, in čeprav se nam ne more tožiti po tedanjih časih, je treba priznati, da je bilo resnično vselej, če si sam zarezal pero, ga umetno pripravil, da si potem imel od njega lepe kaligrafične uspehe.

Imeli so časa tedaj, niso se prenahtili, mso bili zaposleni kakor dandanes in to jim ni pristajalo slabo.

Mi pa smo v kraljestvu kovinastega peresa: pisava je tu postala ličnejša, hitrejša, lažja. Toda peresa so različna in to bi se dalo odgovoriti očitku, ki smo ga sprostili zgoraj. Nedvomno je pisava odvisna nekoliko od peresa, a mar to, da kdo izbere tako in tako pero, da bolj ceni drugačno, mar to ne očituje že neke stežnje, nekega načina bitja, neke predispozicije (dovzetnosti) po prirodi?

Natelo trdimo, da je izbira peresa velike važnosti glede našega jaza. »Povej mi, kakšno pero imaš, in povem ti, kdo si!«

Pero primernega premera, dovolj trdno, ki daje lične poteze, enake po debelini, izbiraži tisti, ki ljubijo natančnost, ličnost položaja, tisti, ki imajo znatno umstveno kulturo.

Cenite li bolj mehka peresa, ki dajejo gladke in izumetničene vitice in izbokline; peresa, ki, rekli bi, božajo papir? O! nedvomno ste ljubimka koketa, željna, da bi ugajali in bili ljubljeni.

So »lahka« peresa, ki teko po papirju, ne da bi ga grizla; ta pomenijo očitno lahkost, ročnost in nasprotno so težka, debela peresa, ki mažejo papir, in to je gotovo znamenje neokretnosti in surovosti.

So trdna peresa, ki se zatikajo v papir in ga praskajo, in to je za tiste, ki jih uporabljajo, vsekakor znamenje raskavosti, trdovratnosti, okorelosti. Ta peresa pišejo oglati in suho in razodevajo slab značaj.

So peresa, ki so vedno suha, čista, ker jih pisavec vedno čedi, in to je znamenje reda, čistote bistrosti duše in moralne jasnosti; poleg teh pa so ljudje, ki radi uporabljajo umazana peresa, prepojena s črnilom in prevlečena. In povejte mi, ali ta blatna peresa ne označujejo duš, ki so tudi blatne, ki jim je po godu v nizkosti?

So peresa, ki znajo oblikovati le temelčne, niti, eterične črke in to je znamenje lepega idealizma, eteričnega življenja v oblakih, so pa spet peresa, ki so kakor plesavci, ki označujejo nasprotno pogumne duše, vrle osebe, ki se vedno smeje.

Videli smo, kaj lahko povzamemo iz preizkušnje peresa, uporabljenega za pisanje. Kaj ko bi sedaj poskušali vse, kar bi nam ugodni razodeti uporabljeni papir?

To se zdi v začetku malo važno in vendar, ali mislite, da ne moremo najti celo vrsto zanimivosti, če opazujemo papir, na katerega je pisal dopisnik ali dopisnica? Tudi po pisemskem papirju lahko uganemo, kakšen je značaj dotičnega človeka.

Vzemimo bel karton, manjši od poštnih dopisnic; pisava je nagla, živahna, takoj čuti aktivno osebo, ki noče pisati zelo dolgo in razen tega zna še povečati svoje črke! To je kaj nepriljudno!

Nasprotno je tu normalen bel papir tenke tkanine; to je očitno mlado dekle, hoče pa pisati več in vendar piše svoja pisma na široko. In veste, kaj dela? Namestu, da bi pisala v navadni smeri, razgne papir in napravi eno samo stran iz dveh! Lahko ste mirni, tu nimate opraviti s člo-

vekom, kateremu namreč druzeti, široko inteligence in okupiranosti!

In tu je več pisem, pisanih na vsakdanji papir, kupljen bogve kje in kako. Tudi pisave vsakdanje in brez izbranosti. Vankdanji ljudje.

Toda tu imamo pismo na papirju s vodenim znakom. O! To je preprosto, zelo preprosto, toda v resnici izbrano, in res, to je človek, ki zavzema zavladano vredno in uvaževano mesto in o katerem razodeva pisava, da kljub temu ni niti malo nečimern.

Vzemimo še list lososove barve s robovi, ki so vedoma naseljeni. Polštomo podpis: mlada žena, ki ni brez ničemerosti in brez samoljubja in ki želi, da bi jo opazili.

Rudniški rov na Kongresnem trgu

Kopanje rova je v zvezi z regulacijo Šubičeve ulice

Ljubljana, 5. junija. Zanimalo vas bo, da sredi Ljubljane kopljejo rudarji rudniški rov kakor v pravem rudniku. Takšna dela so pri nas zelo redka. Iz prejšnjih časov poznamo le en podoben primer.

Večkrat smo že pisali, da bo podaljšana Šubičeva ulica do Kongresnega trga ter da bodo podirli enonadstropno Lesjakovo hišo ob poslopu uršulink. Tako zvan nunski vrt bo zaradi tega nekoliko zožen na severni strani. Ob podaljšani ulici bo sezidano veliko šolsko poslopje, uršulinska gimnazija. Uršulinke so se že lani pripravile na to delo in nakupilega je bilo tudi precej gradiva. Ko bo dovolj cementa, bodo najbrž začeli delati tudi na tem stavbišču v polnem obsegu.

Kdaj bo podaljšana Šubičeva ulica, zdaj še ne moremo napovedovati. Mestna občina potrebuje letos kredite za razne neodložljive potrebe. Za podaljšanje in ureditev Šubičeve ulice je bil že odobren kredit. Vendar ni povsem zanesljivo, kdaj bodo delo lahko končali. K tem delom spada tudi kanalizacija ulice. Že v ta namen bodo mnogo izdali. Kanal je priključen na severni cesti Kongresnega trga s kanalom, ki drži po Wolfovi ulici. Že pozimi so začeli to kanalizacijsko delo. Nedavno so bile cevi položene do sredine kazinskega poslopja. Do tja so polagali cevi v globokem jarku. Delo je bilo precej težko, ker

so jarka, ki najbi šlo majhen papir in to je pogosto strupeno s preprosto pisavo, ki označuje dobre ljudi brez napuha, skromna, mehka, rahločutna.

Nasprotno je dobri nečimerni forma, in bodite prepričani, da so vsi tisti, ki pišejo na njih, kaj nezavestni in bahali.

Bel karton pisemski papir uporabljajo le majhni ali izgubljeni ljudje.

In tisti ali tista, ki rečejo en list na dva! Kaj mislite o njih? Ni-li to ekonomija in še čez?

Ta je list papirja s zelenim in sivim robom, dražestnega dojma, izbran pri svoji preprostosti; to je od nekoga, ki ima okus. A to reče pismo s grmado cvetja na robovih. O! Kako je to kričelo... in pisava in pisavka tudi, brzokone.

kanal leži okrog 6 metrov globoko. Od tan naprej kanalizirajo cesto proti Šubičevi ulici na poseben način, tako da ne bo oviran cestni promet. Če bi kopali tudi naprej globok jarek, bi bila zavzeta vsa cesta, tako da bi bila pretrgana pot med Selenburgovo ulico in Zvezdo, oviran bi pa bil tudi prehod vzdolž kazine.

Posebno zanimivo je, da nameravajo kanalizirati Šubičovo ulico, še preden bodo podirli v hišo, ki zapira prehod med Kongresnim trgom. Kot rečeno, kanalizacijska cev leži precej globoko, zato bodo lahko kopali rov pod temelji hiše. Zdej je izkopanega že okrog 25 m rova na Kongresnem trgu, a ljudje tega niso niti opazili. Vidijo le, da delavci vlačijo iz jaska gramoz. Ko se gramoz nakupi na cesti, ga odpeljejo s tovornim avtomobilom, da ni ovira za cestni promet. Prihodnje tedne bodo rudarji kopali rov za kanal pod tramvajsko progo in hišo, ki je obsojena, da jo podro. Tako ne bo kanalizacijsko delo oviralo prometa, med tem ko bi bil sicer oviran tudi tramvajski promet, če bi namestu rov kopali jarek.

V rovu sta zaposlena dva poklicna rudarja, ki se menjavata pri delu. Doslej je bilo v Ljubljani le eno takšno delo: rov so kopali za betoniranje zbiralnega kanala na Marjinem trgu, ko so hkrati betonirali nova mostova.

Ženitni oglasi pred 150 leti

Tudi v starih časih so bile ženske samozavestne

Če pogleda zdaj človek v poplavo rubrik ženitnih oglasov, bo morda mislil, da pred 150 leti ljudje kaj takega niso poznali. Zgodovina nas pa pouči o nasprotnem. V nekem listu iz leta 1787, bi lahko proučili slog takratnih ženitnih oglasov. To bi bila zelo hvaležna študija. Neke vdova piše:

»Sem vdova, stara 59 let. Prvič sem se omožila, ko mi je bilo 16 let. Mož mi je umrl, ko sem bila stara šele 27 let. Dobro dve leti sem ostala vdova, potem sem se pa drugič omožila, a tudi drugič moji je umrl. Iz obeh zakonov imam tri otroke, dva iz prvega, enega pa iz drugega. Revščine pa ne poznam, ker imam letno rento 500 dolarjev. Če bi me hotel kdo vzeti, se obvezujem, da se mu bom povsem podredila. Precej dolgo sem razmišljala, ali naj se res tretjič omožim, zdaj je pa moj duševni pri končan — hočem se tretjič omožiti. Kakšne so moje želje? Rada bi dobila čednega moža, ki ne sme biti star nad 40 let. Lahko je pa tudi vdovec.«

V enakem slogu so pisani tudi drugi ženitni oglasi, ki pogosto zabavno odkrivajo ženske želje. Neke dekle pravi, da ji je 17 let, da so njeni starši vrli meščani, ki so jo strogo vzgojili. Ne pase radovednosti pri oknu, temveč pridno dela, kakor se spodobi dekletu. Starši tako strogo pazijo na njo, da bi se rada iznebila tega jarma in omožila bi se s prvim, ki bi jo zasnil. Biti bi pa moral značen.

Neko drugo dekle je zamožilo svoja leta, pač je pa s ponosom povedalo, da ima 15.000 dolarjev premoženja. Kdor bi me hotel za ženo, bi ne smel biti iz nižjih slojev in pustiti bi mi moral prosto voljo. Zopovedal bi mi lahko, kar bi se mu zljubilo, toda storila bi samo to, kar bi bilo

meni po volji. — Neke vdova trdi v oglašju, da je pol leta vedela, da ji bo mož umrl. Bil je neozdravljivo bolan. Šele čez sedem mesecev, ko bo končano globoko izlovanje, se lahko oglasi s nubač, o katerem se pa hočem prepričati, kakšen je. Do tega imamo polno pravico kot lastnica lepega premoženja in kot 27letna vdova sem pač lahko izbirtna. Zanimala se bom za vse, ki me bodo zasnili, potem si bom pa izbrala izmed njih najboljšega.

Samozavestni ženskam torej že pred 150 leti ni manjkalo.

Dobiček ameriških bankirjev

Ameriška industrija in sploh ameriško gospodarstvo mnogo zasluži pri dobavih Anzeliji, zlasti odkar je stopil v veljavo zakon o posojanju vojnih potrebščin Anglezem, National City Bank v New Yorku poroča, da je znašal čisti dobiček okrog 2.600 delniških družb lani 4253 milijonov dolarjev, predlanskim pa 3565 milijonov, kar pomeni, da se je povečal za 19%. Z zadovoljstvom se ugotavlja v poročilu iste banke za april, da se je obrestoval čisti kapital lani povprečno s 7,4% predlanskim pa 6,3%.

Že v prvem vojnem letu so torej ameriški bankirji mnogo zaslužili. Njihov dobiček je v hudem nasprotju z običnimi izgubami farmerjev in delavskimi mezdami, ki so ostale nespremenjene. Kljub temu pa zavzema banka v svojem poročilu odločno stališče proti povečanju podpore farmerjem in zvišanju delavskih mezd. Banka pravi, da delavci in farmerji ne smejo kovati iz vojne nobenih posebnih koristi.

Filmski atelje v berlinski sportni palači

Kljub vojni je nemška filmska produkcija močno narasla

Sprito čedalje večje potrebe po povečanju nemške kinematografske produkcije so znano berlinsko Sportno palačo, kjer so potekle zgodovinske manifestacije narodnih socialistov preuredili v začasn filmski studij. V teh novih ateljih je neka filmska družba izgotovila prvi film s naslovom »Šest dni dopusta«. Vsebinska filma je vzeta iz vojaškega življenja, režiral ga je Jürgen von Alken, glavna igralka sta pa Maria Andergast in Gustav Fröhlich.

V ateljih Ufe na Babelsbergu izdelujejo tri nove velike filme. Pod vodstvom režiserja Kirchhoffa pripravljajo film »Atentat na Bakua«, v katerem igrajo Fritsch, Deitgen, Koch, Kampers in Wescher. V ateljih Tempelhofa izdelujejo Jožef Bakky, nepozabni režiser »Kavčuka«, film pod naslovom »Zgodba o življenju« z Ulrichom

Kraussom, Ludvigom Diehtom in Hankovo v glavnih vlogah. Režiser Jakobij pa pripravlja film z Mariko Röck v glavni vlogi in z naslovom »Fies s cesarjem«.

V ateljih v Kijevu izdelujejo nov zgodovinski film s naslovom »Bogdan Hmelnicki«, po dramskem delu pisatelja Kornica. Film je režiral Savčenko. Vsebinska kaže borbo Ukrajincev proti poljskemu plemstvu. Bogdan Hmelnicki je potolkel s pomočjo Tatarov poljsko armado, toda Tatarji so ga na to izdali in podvrčili se je moral ruskemu carju. Ltk Bogdana Hmelnickega je režiser ustvaril po spominih, ki jih je leta 1600 ustvaril benedič postanik Vlna. Listi so poudarili, da je v tem filmu prikazan zgodovinski razvoj odnosov med ruskim in ukrajinskim narodom, ki sta bila v teku stoletij po višji sila ločena.

Lehar in dirigiranje

Franc Lehar je strasten dirigent in znan je, da najraje sam diridira svoje opere.

Nekoč se je peljal z vlakom nekam na gostovanje. Med potjo je stal vlak dolgo na neki postajici. Potniki so bili silno razburjeni. Samo Lehar je sedel mirno v svojem kupeju in snoval novo melodijo.

Zunaj se je bil pričel ta čas živahen prepri med vlakodvoji in postajenačelnikom. Prepri je postajal vedno hujši. Slednji je zakričal postajenačelnik ves ogorčen:

— Tristo vragov, kdo na dirigira tu prav za prav železniški promet vi ali jaz?

Lehar je prestregel besedo dirigira. Brž je odprl okno svojega kupeja, pomolil skozenj glavjo in dejal skromno nasmejan prepričljivo:

— Oprostite, gospoda, če se ne motim, sta pravkar govorila o dirigiranju. Jaz sem se učil te umetnosti. Če je vama prav... bi morda smel...?

Nova vrsta kavčuka

Iz Tokia poročajo, da se je posrečilo napraviti novo vrsto sintetičnega kavčuka. Preizkuševališče japonskega ministrstva za trgovino in industrijo v Osaki je objavilo, da se je posrečilo izdelati sintetičen kavčuk na popolnoma nov način in je že ustanovljen zavod za izdelavo takega kavčuka v velikem obsegu, in sicer v Yawataji, v provinci Fukuoka.

Novi sintetični kavčuk je po kakovosti, po odpornosti proti oksidiranju in izolacijski sposobnosti najboljši, kar je produktov te vrste doslej prišlo na trg. Razen tega bo nova vrsta japonskega sintetičnega kavčuka mnogo cenejša kakor doslej znane in uporabljene vrste.

Z umetno brado v kino

Tudi v Nemčiji prevladuje mladino kinematografska strast, toda mladoletniki nimajo dostopa do vseh predstav, kakor velja to za vse mladoletnike v vseh civiliziranih državah. V vzhodni Prusiji so te dni predvajali mladini prepovedan film. Nekd deček, ki si je vtepel v glavo, da mora film za vsako ceno videti, si je z ogledom tako namazal lica, da bi pri blagajni vzbudil vtis, da je že odrasel, ker mu raste brada. Deček je pa imel smolo, blagajnik je naivno markirano brado prepoznal in poklical službočega stražnika.

Samo od vode živi

V neki gorski pokrajini na Koreji živi 70 letni Japonec, tako poročajo listi v Sanghaju, ki je bil več let v raznih državni službah, pa se je po vstopu v pokoj umaknil v gorovje Congoran, kjer živi docela puščavniško življenje. Hranil se je več let samo z zgodnjimi sadeži. Pred letom dni pa se je začel popolnoma postiti. Vsakih 10 dni je zavil do svojega nekaj vode. V zadnjem času izpije samo 2 do 3 kuzarce vode na dan in ne zavzije ničesar drugega. Kljub njegovi nenavadni dieti se starček dobro počuti ter prehodi vsak dan več desetnih kilometrov, ne da bi se utrudil.

Riba pozvoni, če jo zgrabi trnek

V Clevelandu so odprli zanimivo razstavo praktičnih iznajdb, katero je obiskalo doslej nenavadno mnogo ljudi. Med razstavljenimi iznajdbami vživa posebno pozornost nagrobni kamen, v katerem je vdelan fonograf. S pritiskom na gumb se priprava sproži in iz grobnega kamna se

lišči glas mrtvega. Razume se, da je treba posneti na gramofonski plošči glas dotičnega, ki se kot mrtve kasneje kdaj oglasi izpod takega nagrobnega kamna. Z neko drugo iznajdbo so imeli posebno veselje ribiči. Gre za ribiško palico, ki je opremljena z električno napravo, katere sproži zvonec, če zagrabl riba v vodi trne. Ribičem, ki se jim pripeti, da med čakanjem na plen zaspe na obrežju, je taka priprava posebno koristna.

Valentina Cortese se uveljavlja

Scalera film je angažiral za najmanj tri filme novo italijansko filmsko zvezdo Valentino Cortese, ki je postala slava s filmom »Barvasti horizonti« in z glavno vlogo v filmu »Izgubljeni igralec«. Prvi film družbe Scalera, ki bo v njem igrala glavno vlogo mlada filmska igralka, bo imela naslov »Pogumni Benčanec«. Režiser je mladi igralnik nudi vse možnosti, da v tem filmu ponovno pokaže svoje izredne umetniške sposobnosti.

Iz združnega registra

— Izpremembe v trgovinskem registru. Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani je postavljena pod nadzorstvo in je za komisarja postavljen inž. Enrico Raverta pok. Evzebijski v Ljubljani, ki ima vse pravice, podeljene s pravili raznim družbenim organom za redno poslovanje in podpisuje trdiko s svojim podpisom tako, da po besedilo trdike, glaseče se »Trboveljska premogokopna družba in Komisariat«, pristavi svoj podpis. G. Komisar Enrico Raverta je pooblaštil tudi, da zastopajo in podpisujejo trdiko kolektivno tle gospodje: 1. dr. Vinko Vrhmeč, komercialni ravnatelj; 2. inž. Vitold Biskupski, tehnični ravnatelj; 3. Ant. Gerzinič, ravnatelj knji. govdstva, vedno po dva kolektivno tako, da postavljata pod firmo besedilo: Trboveljska premogokopna družba. Po nalogu Komisarja vsak svoj podpis kolektivno. Za podpisovanje redne korespondence družbe z rudniki in tretjimi osebami, vzvzemši denarne zavode, je poleg gornjih treh gospodov pod istim pogoj (kolektivno podpisovanje) pooblaščen tudi še g. Franc Pšilar, podravnatelj družbe. — Produktivna čevljarstva združba s omejenim jamstvom v Crnomlju. Izbrisala sta se dosedanja člana upravnega odbora Stanko Jerman in Franc Zupančič, vpisala pa novozvoljena člana upravnega odbora Franc Rajner ml., št. 163, in Franc Malnerič ml., št. 26, oba čevljarja v Crnomlju. — Nabavljajna združba državnih uslužbenecv in upokojencev z omejenim jamstvom v Kočevju. Izbrisala sta se dosedanja člana upravnega odbora Bogoslov Zagar in Jakob Devjak, vpisala pa novozvoljena člana upravnega odbora dr. Blaž Relehmann, sodni stavešina, in Anton Pink, solski nadzornik, oba v Kočevju. — Električna združba v Zgor. in Spod. Siskli, registrovana združba z omejeno zavezo v likvidaciji. Izbrisal se zaradi smrti člana likvidacijskega odbora Ivan Spilhal, vpisala pa se kot optirana člana likvidacijskega odbora Milan Cimerman, lastnik realitne pisarne v Ljubljani VII, Celovška cesta 61, in Lovoslav Dolinšek, bančni podravnatelj v Ljubljani VII, Vodnikova cesta 6.

RAZLIKA

Slašičar zaloti svojo uslužbenko, ko mu krače slašice. — Gospodičina, — jo ošteje, — najl sem vas kot prodajalko, ne pa kot pokušalko.

Tito A. Spagnol:

IZDAJALSKA PUNČKA

Roman

Toda rodovina je izumrla v petnajstem stoletju, a sedanji Camini so mlado plemstvo. Prvotno so bili bogati beneški trgovci, ki so si pridobili v sedemnajstem stoletju tu v okolici velika posestva in s tem tudi plemstvo. Izbrali so si ime stare izumrle rodine. Od prvotnega gradu je bilo ostalo samo še nekaj razpadajočih sten, ko so se novi grofi naselili tu in si zgradili na istem mestu svoj sedež, ki je dobil sčasoma z dozidavami in preureditvami opetovano novo lice.

Menda so mislili, da bodo s slovečim imenom stare rodine laže zabrisali spomine na svoje novo plemstvo.

— Tudi v onih časih so mislili samopašneži prav tako, kakor mislijo zdaj, — sem pripomnil.

— Človeška slabost se pričinja pri Adamu, dragi moj, — je odgovoril stric Poldo smeje. — Toda glej, tu je župnišče, tam zadaj pa streha naše hiše.

Stric Poldo ni stanoval v župnišču, ki ga je bil prepuštil obenem s pičlimi dohodki župnije svojemu koadjutorju, temveč v stari družinski hiši, odmaknjeni nekoliko od ceste med tremi njivami, vsej zapuščini, ki jo je dobil po svoje očetu.

3 Trnjeva živa meja, zeleno prepletkana ograja, ozka kolovozna pot, na kateri je bilo več trave nego gramoza, ob nji nizko grmičevje, za skupino dreves, bolj rečeno za dvema lepima cedrama, eno cipreso, eno magnolijo, skupino borovcev, enim lovorom staro dvonastropno poslopje z baldahinom nad balkonom prvega nadstropja in dvema oknom na vsaki strani hiše, pred dobrimi dvajsetimi leti rdečkaste, zdaj pa nedoločne barve. Ob hiši sem opazil stekleno konstrukcijo novejšega izvora, ki je morala biti rastlinjak. Ob stebriču malega portala z obrabljenimi stopnicami sta rasla v velikih dveh loncih dva limonovca, pod magnolijo je bil pa vodnjak z lepim stebričevjem iz rdečega kamna in staro železno ograjo.

Catina, stričeva gospodinja, še čila in krepka žena, čeprav ji je bilo že nad petdeset let, je nama prišla s pozdravom nasproti. Opravljala je vsa gospodinjska dela, poleg tega je pa nadzirala upravo malega posestva. Pozneje mi je pravila, da je morala prevzeti to delo, ko je spoznala, da so najemniki imetje mojega strica izrabili polagoma do ropanja.

V proslavo mojega prihoda je pripravila odlično zakusko, ki sem ji izkazal vso čast. Prvič, odkar sem bil zapustil bolniško posteljo, mi je jed zelo dobro teknila in to se mi je zdelo dobro znamenje za moje okrevanje.

— Nočem se več imenovati Catina, če ne odpotujete od nas debel, kakor pital velikonočni kapun. Mar ni tako, Don Poldo?

— Prav, kar zredite mojega nečaka, toda nikar ga ne primerjajte s kapunom, — je odgovoril stric in mi pomežiknil.

— Saj sem mislila samo na maščobo in na nič drugega. Vedno morate v vsem najti kaj slabega. Ah, moj bog!

Catina je bila zardela. Stric Poldo je namršil obrvi.

— Gospodovega imena...

— Vem, saj že sama vem, da ga človek ne sme imenovati po nemarnem. O, ti sveto Potrpljenje, pomagaj mi, — je vzkliknila vrla žena. — Toda zakaj ste mi zopet položili vilice na prti? Kaj ne vidite, da so umazane!

— Že prav, Catina, že prav! Miza es pač pogrne s svežim prtom in vse je v redu.

— Da, toda oprati ga moram jaz, vi pa morate plačati milo. Malo je pa že treba paziti. Toda vi s svojim mrčesom in svojo ovčico.

Catina je bila na svoj način tranka, toda brez nje bi bil stric Poldo v vsakdanjem življenju uboga izgubljena reva. Njegova nerodnost v gotovih stvareh, v katerih se spozna že otrok, je bila neprepeljiva. Bil je povsem nesposoben ukvarjati se s čimer koli, kar se je nanašalo na njega samega in vedno, kadar je moral z doma, je prihletela Catina pogledat, če je vse v redu, kajti stric je bil zmožen prezreti, če je obul levi čevlji na desno nogo ali pa oblekel telovnik brez suknjica.

Priznam, da se mi pred začetkom te zgodbe živ-

ljenje s stricem ni zdelo možno, toda zdaj sem se počutil zelo dobro in sem samo obžaloval, da sem ga tako dolgo zanemarjal.

Stric Poldo je bil profesor naravoslovja v slovečem rimskem seminariju in vsakdo ve, da človeka ne pokličejo v tako ustanovo brez zaslug. Če bi bil hotel, bi bil lahko napravil dobro kariero tudi pri kuriji. Toda njegova ljubezen do znanosti je vedno zadrževala v njem častihlepe. Napotila ga je celo, da je opustil svojo profesuro, da se je lahko z večjo vnemo posvetil študijem in svojemu priljubljenemu proučevanju žuželk.

Bil je strasten entomolog in čeprav njegovo ime širši javnosti ni bilo znano, sem pozneje zvedel, da ga v ožjih strokovnjaških krogih zelo visoko cenijo in spoštujejo kot temeljitega, genialnega naravoslovca.

Kadar je hodil sklonjen naprej in na hrbtu prekrizanih rok po svojem kabinetu, veliki sobi, kjer so bile vse police ob stenah polne knjig, omare pa zbirka najrazličnejših žuželk, kadar mi je z največjim užikom pripovedoval o življenju hymenopter ali o svojih izkušnjah z arahnidi, sem mislil, da sem nedvomno podedoval veselje do znanosti z materino krvjo.

Ljubi, dobri, stari stric! O, če bi le bilo na svetu več tebi enakih ljudi in duhovnikov! Na dan mojega prihoda me je spremlil po stopnicah v sobo, ki jo je bil doletel zame in tam mi je dejal: